

LARRY WINGET

FII COIOS:

**CUM SĂ NU MAI FII O VICTIMĂ
ȘI SĂ ÎȚI RECUPEREZI VIAȚA,
AFACEREA ȘI ECHILIBRUL**

Traducere din limba engleză: Mălina Iorga

 ACT și Politon

2015

ALTE CĂRȚI DE LARRY WINGET

Shut Up, Stop Whining, and Get a Life
(Ține-ți gura, nu te mai văicări și fă ceva cu viața ta *)

It's Called Work for a Reason! (Nu degeaba îi spune muncă!)

You're Broke Because You Want to Be (Ești falit pentru că vrei să fii)

People Are Idiots and I Can Prove It!
(Oamenii sunt idioți iar eu pot demonstra asta! **)

No Time for Tact (Nu mai e timp de tact)

*Your Kids Are Your Own Fault (Copiii tăi sunt propria ta vină ***)*

* Carte apărută în limba română cu titlul *Termină cu văicăreala și fă ceva cu viața ta*, la Editura BusinessTech București, 2010. (n. red.)

** Carte apărută în limba română, cu acest titlu, la Editura House of Guides Publishing Grup, 2009. (n. red.)

*** Carte apărută în limba română cu titlul *Ai copii? Ești responsabil să îi transformi în adulți valoroși prosperi și fericiți* la Editura BusinessTech, București, 2010. (n. red.)

Dedic această carte bărbaților și femeilor din
Forțele Armate ale Statelor Unite ale Americii
și tuturor celor din secțiile de poliție și de pompieri
care se pun cu mândrie în slujba noastră,
pe tot cuprinsul măreței noastre țări.

„Mai bine trăiești o zi ca un tigru,
decât o mie de ani ca o oaie.”

- Proverb tibetan

CUPRINS

Prefață	11
PROBLEMA	15
TU EȘTI COIOS?	21
CUM FACI SĂ FII COIOS?	53
CUM SĂ FII COIOS CU BANII TĂI	87
CUM SĂ FII COIOS ÎN AFACERI	95
CUM SĂ FII COIOS ACASĂ	109
FII UN CETĂȚEAN COIOS	125
BENEFICIILE DE A FI COIOS	133
EFACTELE SECUNDARE CÂND EȘTI COIOS	141
Gânduri de final	151
Mulțumiri	155
Despre autor	157

E VREMEA
SĂ DEVII COIOS,
FOARTE
COIOS!

PREFAȚĂ

Să fii coios. Ai mai auzit expresia asta înainte și sunt șanse să știi exact ce înseamnă. Totuși, în caz că trăiești într-o peșteră, iar expresia și sensul ei cumva ți-au scăpat, iată definiția potrivit *Dicționarului Urban (Urban Dictionary)*: „A-i spune cuiva că nu are ouă să facă ceva ce știe că ar trebui să facă”. Iar tezaurul *Dicționarului Urban* ne dă aceste sinonime pentru „a fi coios”: a fi bărbat, a se îmbărbăta, a nu mai fi bleg și a nu mai plânge ca o mireasă.

A fi coios evident că înseamnă a avea ouă. Dar nu fi imatur și nu transforma asta în vreo chestie sexuală de clasa a doua. Eu nu vorbesc despre testicule sau ouă de găină; eu vorbesc despre ouă metaforice. Și, că veni vorba, dacă domnii cred că sunt singurii care au ouă, se înșală. A fi coios nu are nimic de-a face cu masculinitatea față de feminitate. Îți pot arăta mulți bărbați care au ouă, dar nu sunt *coioși*. Îți pot arăta și multe femei care sunt mai coioase decât pot spera să fie vreodată cei mai mulți bărbați. Așa că aici, în primele câteva sute de cuvinte ale acestei cărți mici, treci peste partea fizică și sexuală, termină cu chicotelile și hai să vorbim despre ce înseamnă cu adevărat să fii coios.

Am scris cinci cărți bestseller, așa că poate vei crede că am cam acoperit acest subiect până acum în celelalte cărți, nu-i așa? Ai crede că o carte intitulată *Ține-ți gura, nu te mai văicări și fă ceva cu viața ta* ar fi acoperit acest subiect.

Sau poate *Oamenii sunt idioți iar eu pot demonstra asta!* Nu ar acoperi aceasta subiectul? Aceste cărți, împreună cu celelalte – *Nu degeaba îi spune muncă!*; *Ești falit pentru că vrei să fii*; *Nu mai e timp de tact și Copiii tăi sunt propria ta vină* – sunt cărți strategice. Cărți extraordinare, că veni vorba, dar ele nu tratează *acest* subiect. Acele cărți expun fiecare o anumită problemă, apoi îi oferă cititorului strategii simple, directe, care pot fi folosite pentru a confrunța și rezolva problema. Această problemă nu-i atât de simplă. Această problemă nu-i așa strategică. Da, există anumite strategii pe care le poți pune în aplicare și poți lua măsuri pentru a fi coios, iar eu ți le voi oferi în doar câteva pagini. Dar strategiile singure nu sunt suficiente ca să fii cu adevărat coios. Această problemă înseamnă să crezi o mentalitate cu totul nouă. Înseamnă un nou mod de gândire. Înseamnă un nou mod de a trăi. Cu alte cuvinte, să fii coios nu are nimic de-a face cu ce ai între picioare și are totul de-a face cu ce ai între urechi.

A fi coios este o stare de spirit, o atitudine și un mod de gândire. Înseamnă să renunți să mai fii o victimă și să preiei controlul asupra vieții tale la fiecare nivel. Înseamnă să fii dispus să faci ceea ce este corect, chiar și atunci când toată lumea face ceea ce este greșit. Își are rădăcina în responsabilitate personală, răspundere, încredere în sine și integritate. Înseamnă să stabilești un standard după care îți vei trăi viața. Înseamnă să stabilești limite. Înseamnă să te cunoști pe tine însuși, să-ți cunoști valorile și să ajungi să nu mai faci compromisuri în a fi dispus să faci tot ce este necesar ca să le aperi.

După ce ai citit ultimul paragraf, nu ești de acord că societatea noastră are o nevoie presantă pentru formarea acelei mentalități? Nu crezi că cei mai mulți oameni au nevoie să fie coioși?

„Cei care nu apără nicio cauză vor pune botul la orice.”

- Alexander Hamilton

FIL
COIOS!

PROBLEMA

Am devenit o societate de blegi. Detest să admit asta dar, din moment ce eu nu sunt un bleg, o voi face. În cea mai mare parte, oamenii sunt niște blegi slabi, sclifosiți, smiorcăiți, trădători, bârfitori, fără coloană vertebrală și îi lasă pe alții să îi calce în picioare.

Oamenii prestează servicii proaste, iar noi le acceptăm fără a spune vreodată ceva despre asta. Le permitem prietenilor să ne spună lucruri dureroase, fără să spunem un cuvânt în apărarea noastră. Lăsăm ca guvernul – oameni pe care noi îi alegem și ale căror salarii noi le plătim – să profite de noi, în loc să ripostăm, votându-le demiterea. Stăm în săli de cinematograf și lăsăm ca oamenii să scrie mesaje, să răspundă la telefon și să vorbească tare unul cu altul, de parcă ar sta în propriile lor sufragerii, iar cei mai mulți dintre noi nu se obosesc niciodată să se facă auziți și să le spună să tacă naibii din gură. Privim cum oamenii își aruncă gunoiul în stradă sau în parcare și nu le spunem niciodată o vorbă.

Afacerile par acum a fi conduse de angajați răi, cu obiceiuri de muncă de proastă calitate și atitudini jalnice, deoarece managerul lor nu are curajul să îi disciplineze sau să le concedieze fundurile leneșe. Și, în multe cazuri, departamentele de resurse umane nu vor lăsa conducerea să își facă datoria de a-și conduce angajații, de teama unui proces din

partea vreunui tâmpit care i-ar putea da în judecată pentru că sentimentele sale fragile au fost rănite atunci când i s-a spus să treacă înapoi la treabă. E o nebunie!

Populara emisiune televizată *What Would You Do?* (*Tu ce ai face?*) pune oamenii în dilema „oare ar trebui să intervin?” atunci când văd că oamenii sunt jefuiți sau că sunt vandalizate proprietăți sau alte comportamente scandaloase. Din păcate, cei mai mulți oameni nu se fac auziți nici măcar atunci când sunt martori la o crimă, deoarece pur și simplu nu pot fi deranjați, nu vor să facă valuri sau pentru că le este frică.

Toate acestea trebuie să înceteze. Oamenii trebuie să se facă auziți, să pună piciorul în prag și să se comporte cu îndrăzneală! Trebuie să actualizăm și să personalizăm mărșălețul vers din *Eneida* lui Vergiliu „Audentes fortuna juvat!” – „Soarta îi ajută pe cei îndrăzneți!”

Să pui piciorul în prag pentru tine însuși nu mai face parte din ceea ce îi învățăm pe oameni. În schimb, îi învățăm pe oameni să sărute poalele altora. Încurajăm pasivitatea în reacțiile noastre față de hărțuitori, față de prostie și față de corupție. Tolerăm performanțele slabe, serviciile proaste, comportamentele inadecvate și alte practici inacceptabile. S-a ajuns ca a fi drăguț și a fi plăcut să fie mai importante decât a fi respectat. Îndrăzneala este privită chiorâș. Să ai o opinie puternică nu mai este calea de urmat pentru că ești considerat un extremist; să șchiopătezi de ambele picioare este mult mai popular.

Totuși, când oricare dintre aceste comportamente jalnice se întâmplă și ne afectează efectiv viețile, oamenii se plâng că se profită de ei. Sigur că se profită! Oamenii permit acest comportament de proastă calitate. Își permit lor înșiși să fie călcați în picioare și nu par să-și dea seama cum de li se întâmplă asta. Stai în mijlocul străzii – mișcă-te!

Toate acestea trebuie să înceteze. Cu toții trebuie să fim coioși, să ne comportăm cu îndrăzneală, să ne facem vocea auzită, să punem piciorul în prag și să refuzăm să acceptăm mai puțin decât ce este cel mai bun de la ceilalți sau de la noi înșine.

ÎNCHIPUIE-ȚI ASTA.

Imaginează-ți o societate în care oamenii fac ce este corect de fiecare dată. O lume în care fiecare persoană este onestă și are integritate și se ține de cuvânt. În care ajungem la timp. În care îi respectăm pe ceilalți, timpul lor, proprietatea lor, opinia lor. Închipește-ți o lume în care oamenii sunt responsabili și îi trag pe ceilalți la răspundere.

Imaginează-ți afaceri în care angajații își fac treaba pentru că așa este corect. În care suntem mai interesați să facem o treabă bună decât să vedem câtă treabă putem evita fără a fi prinși. În care tratăm bine clienții și le oferim servicii deosebite, deoarece înțelegem că banii care ne plătesc pe noi și care țin compania pe piață sunt ai clientului. O lume în care angajatorii își tratează angajații cu demnitate și respect și în care angajații sunt recunoscători pentru locul lor de muncă și se dedică excelenței. În care ambele grupuri creează o echipă dedicată servirii clienților.

Imaginează-ți un guvern în care politicienii spun adevărul și își țin promisiunile. În care desfășoară campanii oneste, fără calomnii. În care refuză să își compromită convingerile sau să codoșească pentru anumite grupuri de interes, ca să primească mai multe finanțări pentru campanii și voturi. În care privim din nou cu stimă la oficialii noștri aleși, ca la oameni în care putem să credem, care vor să își servească alegătorii și nu să își petreacă tot timpul luând decizii numai pentru a putea fi realeși.

LARRY WINGET

Imaginează-ți o lume în care părinții sunt mai puțin preocupați să fie prietenii copiilor lor și mai preocupați să crească adulți responsabili, productivi, ceea ce înseamnă să își asume răspunderea și să ia deciziile grele, nepopulare, de părinte. În care părinții dau exemple bune pentru copiii lor, cheltuindu-și banii pe lucruri care contează și învățându-și copiii despre bani. În care părinții citesc, fac sport, mănâncă așa cum e corect, se joacă împreună cu copiii lor și comunică deschis despre relații, sex, hărțuitori și subiectele sensibile pe care, în realitate, prea des le evită.

E prea mult să cerem toate astea? Probabil. Se vor întâmpla toate astea? Cu siguranță nu. Dar asta nu înseamnă că nu ar trebui să încercăm. Asta nu înseamnă că ar trebui să ne complăcem și doar să menținem statu-quo-ul, deoarece este nevoie de prea mult efort pentru a crea această lume.

Cum creăm o lume ca cea pe care tocmai am descris-o? Avem nevoie ca fiecare persoană să își facă partea. Ține minte: nu poți să schimbi lumea, dar poți să îți schimbi lumea *ta*. Iar dacă destui oameni se dedică pentru a-și schimba lumea și pentru a-și învăța copiii ce este necesar pentru a trăi acest tip de viață, atunci lumea va fi un loc diferit.

Aceasta este o informație însemnată (îmi place să dau avertismente dacă am o informație însemnată, ca să nu o ratezi!):

REZOLVĂ-TE PE TINE MAI ÎNTÂI!

Chiar așa – lucrează la tine înainte să te preocupi de alți indivizi. Adu-ți aminte că oamenii se schimbă când vor ei și nu când vrei tu, așa că, în loc să îți faci griji să îi îndrepti pe toți ceilalți, concentrează-te să te îndrepti pe tine însuși. Când crezi că ai stăpânit puțin treaba asta, atunci mergi

mai departe la copiii tăi și învață-i pe ei. Apoi trebuie să comunici cu oamenii cu care intri în contact în fiecare zi, ca să-i educi cu privire la noua ta viziune. Cel mai important, trăiește coios și dă un bun exemplu astfel încât să se prindă de cei din jurul tău!

VERIFICĂ-TE PE TINE ÎNSUȚI ÎNAINTE SĂ AJUNGI O RUINĂ.

Când toți înțeleg replica mai puțin tu, probabil e ceva cu tine, nu cu replica.

– Larry Winget

Să recunoaștem: i-am ofensat deja pe câțiva dintre voi. Înainte chiar să începem, ești indignat din cauza mea și a premisei cărții. Poate e titlul cras sau aluzia insinuată. Poate e poza de pe copertă sau cămașa mea sau cerceii.

Unii dintre voi vor fi ofențați de cuvintele alese de mine pe măsură ce citiți, spunând că sunt profane. Maturizați-vă. (Sau ați putea să faceți ceea ce spune titlul cărții și să fiți coioși).

Și te rog nu te obose să-mi adresezi niciun „Dar Larry, nu înțelegi; eu sunt excepția de la ceea ce tocmai ai spus.” M-am săturat ca oamenii să vină cu tot felul de excepții la tot ce scriu. *Bineînțeles* că există excepții. Foarte puține lucruri vin fără o excepție de vreun fel sau altul. Mi-e imposibil să scriu un blog, o postare pe Facebook, un mesaj pe Twitter sau o carte care să se ocupe de problemele personale ale fiecărui

individ. Nu pot să scriu ceva care se aplică la 99 la sută dintre oameni în timp ce te mulțumește pe tine, acel 1 la sută. Nu îmi pasă că ai fost copilul mijlociu născut în Dakota de Nord al unor părinți pe nume Lester și Josephine, care câștigau exact 42.936 \$ pe an și că ai avut o soră mai mare cu păr roșcat, un frățior colțat cu sindromul Tourette, și un iepuraș pe nume Floppy și că, din aceste cauze, nu poți să alegi cum să fie viața ta și nu poți să fii sănătos sau bogat sau de succes. Totuși, asta pare să fie ceea ce așteaptă unii dintre voi.

În plus, am descoperit că aceia care se consideră a fi excepția de la regulă ar trebui să recitească regula.

Cei care se consideră a fi excepția de la regula ar trebui să recitească regula.

Iar pentru aceia dintre voi care tocmai au citit tot ceea ce am scris aici iar acum spun „cum îți permiți”, îmi permit pentru că eu chiar sunt coios.

TU EȘTI COIOS?

RĂSPUNDE LA ACESTE ÎNTREBĂRI:

- Le permiți oamenilor să profite de tine?
- Copiii tăi îți dau replica?
- Te surprinzi făcând munca în locul colegilor leneși?
- Îi lași pe oameni să se bage în fața ta la rând?
- Accepți servicii proaste fără să spui nimic?
- Mănânci mâncare rece în restaurant în loc să o trimiți înapoi?
- Le permiți oamenilor pe care îi plătești să întârzie la întâlniri?
- Lași lucrurile să meargă de la sine chiar dacă te deranjează?
- Îți lași prietenii să te rănească și nu spui nicio vorbă în legătură cu asta?
- Te simți adesea responsabil pentru alți oameni și pentru sentimentele lor?
- Te surprinzi că nu vrei să te exprimi de frică să nu jignești pe cineva?

LARRY WINGET

- Simți vreodată că oamenii nu te respectă?
- Te surprinzi cum îți compromiți opiniile și convingerile în încercarea de a te înțelege bine cu ceilalți?
- Te simți vreodată folosit?
- Oamenii îți vorbesc de sus?
- Oamenii te brutalizează emoțional, verbal, psihologic sau fizic?

Dacă ai răspuns „da” la oricare dintre aceste întrebări, sunt șanse destul de mari să nu fii coios. Dacă citești aceste întrebări și răspunzi în orice fel care să se apropie măcar de un „mda, Larry, dar nu înțelegi!” și apoi oferi explicații de ce lași oamenii să scape cu asemenea lucruri, atunci nu ești coios. Oamenii care sunt coioși nu oferă scuze sau explicații. Ei înfruntă faptele, își asumă responsabilitatea și fac față consecințelor. Și nu tolerează niciuna dintre mizeriile astea!

ÎNCEARCĂ LISTA ACEASTA DE ÎNTREBĂRI:

- Pui piciorul în prag pentru tine și pentru convingerile tale, chiar și în fața conflictului?
- Simți că ai control asupra vieții tale?
- Simți că ai un simț al utilității și hotărârii dimineața când te trezești?
- Îți recunoști problemele ca probleme, dar știi că le vei rezolva cu puțină trudă și puțină sudoare?
- Când te confrunți cu opoziție copleșitoare, înduri și te apuci de treabă?

- Ești încrezător în abilitatea ta de a face față provocărilor vieții?
- Când faci o greșală, îți asumi responsabilitatea pentru acțiunile tale?
- Iei atitudine când vezi că altcineva este brutalizat?
- Când ai parte de servicii proaste, te plângi politicos și îți faci nemulțumirea cunoscută?

Dacă ai răspuns „da” acestei serii de întrebări, atunci felicitări – ești coios.

UNDE SUNT OAMENII COIOȘI?

Oamenii erau cândva coioși. Știu că cei din generația mea (baby boom) erau coioși. Cel puțin când erau mai tineri. Este motivul pentru care generația mea a fost cea mai productivă din istoria recentă. Și cei din generația părinților noștri erau coioși. Nu acceptau rahaturi de la nimeni. Dacă erai nepoliticos sau insultai, cineva te dădea cu fundul de pământ. Dacă îi dădeai replica mamei tale, ți-o luai de la ea și pe urmă și de la taică-tău. Dacă intrai în belele la școală, părinții nu dădeau în judecată profesorul sau școala; știau că tu ești problema și te trăgeau la răspundere. Dacă erai hărțuit la școală, ai tăi te învățau cum să te aperi, iar profesorii vă lăsau să rezolvați lucrurile între voi, intervenind puțin sau deloc. Dacă la serviciu mințea sau întârzi ai de prea multe ori, erai concediat. Dacă ne atacai, ca țară, te trăgeam la răspundere și mergeam la război și îți tăbăceam fundul.

Deci ce s-a întâmplat? Unde ni s-a dus bărbăția colectivă? Cred că am fost castrați de mulțimea, care a devenit atât de populară, de tipul New Age, cu fețe zâmbitoare, bazaconii psihologice, gândire pozitivă, să ne îmbrățișăm, ești special, poți-să-faci-orice.

Primul lucru pe care pot să mi-l amintesc în legătură cu asta a început spre sfârșitul anilor șaizeci, cu cartea lui Thomas Harris, *I'm OK—You're OK (Eu sunt OK – Tu ești OK)**. Găsesc că adevărul este mai aproape de „Eu nu sunt chiar atât de grozav, dar tu ești chiar groaznic!” Apoi hipioții au preluat mantra cu generația *iubirii* - și vorbe stupide precum „e superbisim”. Jamaicani au propria versiune: „Nicio problemă, omule.” Ei bine, nu e superbisim și *este* o problemă. Beatnicii și apoi hipioții au spus: „Fii cool.” Mare greșală. Am trecut de la „fii responsabil” la „fii cool” și lucrurile s-au năruit.

Undeva pe drumul acestei mentalități, am ajuns într-un punct în care ar fi trebuit să îi lăsăm pur și simplu pe oameni să fie idioți și să nu ne facem griji pentru asta. Am încetat să îi mai tragem pe oameni la răspundere pentru greșelile lor, până în punctul în care i-am abilitat și i-am achitat. Ne-am înmuiat. Confrunțați fiind cu iresponsabilitatea și prostia, le-am spus oamenilor să „lase de la ei”. Ei bine, am lăsat de la noi și s-a dus pe apa sâmbetei!

Adaugă la această iresponsabilitate și niște bănuți de la bătrânul guvern și obții cea mai revendicativă și efeminată societate din istorie. Mă îndoiesc că, în acest punct, este cineva, indiferent de viziunile sale politice, care poate aduce un argument inteligent împotriva faptului că am devenit societatea cu cel mai mare simț al revendicației din istoria lumii noastre. Am scris mult despre problemele revendicației în

* Carte apărută în limba română, cu acest titlu, la Editura TREI, București, 2011. (n. red.)

fiecare dintre bestsellerurile mele și am vorbit despre aceasta ani la rând pe bloguri și pe rețele sociale și la diverse emisiuni de televiziune. Suntem generația revendicației. De fapt, circa 60 la sută dintre toate cheltuielile guvernului sunt pentru o serie de programe care sunt – după nume – programe ale revendicației. Aceasta nu este o problemă de partizanat; ambele părți au facilitat această problemă. Așa că nu aclama democrației sau republicanii. Nu e momentul să dai vina pe un partid politic, întrucât aceasta nu este doar o problemă a guvernului. Este o problemă a oamenilor. Oamenii vor să li se poarte de grijă și nu le pasă cine plătește, cât timp nu sunt ei aceia!

Oamenii chiar cred că li se cuvine un trai fără ca ei să facă ceva pe cont propriu pentru a se asigura că sunt angajați sau că au niște economii sau că le sunt plătite facturile. De asta avem beneficiari ai ajutoarelor sociale la a șasea generație. Oamenii cred că li se cuvine un venit de pensionare, deși au cheltuit fiecare bănuț pe care l-au avut vreodată într-o viață întreagă de muncă, gândindu-se prea puțin sau deloc la ceea ce s-ar întâmpla când se vor pensiona în cele din urmă sau în cazul în care compania lor ar da faliment. Oamenii cred că li se cuvin beneficii nesfârșite de șomaj, când ei nu au făcut nimic să pună deoparte niște bani pentru zile negre și fac prea puține eforturi pentru a se reangaja. Iar dovezile arată că, în primul rând, mulți nici nu făceau munca pentru care erau plătiți când încă aveau un serviciu. Cei mai mulți dintre aceia care primesc ajutor de șomaj pentru maximum nouăzeci și nouă de săptămâni nici nu se deranjează să își caute un loc de muncă până în ultimele câteva săptămâni, înainte ca șomajul să li se termine.

Mulți cred că li se cuvin beneficii de îngrijiri medicale, chiar dacă și-au distrus singuri sănătatea fumând sau mâncând prea mult, de obicei ambele. Sau beau prea mult

și au un accident de mașină și apoi dau în judecată barmanul. Unii oameni se îmbracă ultimul răcnet, au televizoare cu ecran mare, conduc o mașină nouă și iau fiecare masă la restaurant și totuși nu s-au obosit vreodată să economisească un ban. Apoi dau vina pe alții odată ce ajung falși și vor – nu, *se așteaptă* – ca noi, restul, să avem grijă de ei.

Concluzia: oamenii cred că li se cuvin despăgubiri pentru consecințele pe care și le-au provocat ei înșiși, din cauza stilului de viață iresponsabil și alegerilor proaste.

Cum s-a întâmplat asta? Cum am ajuns în acest punct? Generația părinților mei nu gândea așa. Totuși, i-au crescut pe cei din generația baby boom, care au creat această mizerie. Iar acum, cei din generația baby boom au crescut o generație cu un și mai mare simț al revendicației. Iar următoarea generație pare deja că va fi și mai rea: ați văzut mișcarea Occupy?

Tocmai am terminat de citit bestsellerul *New York Times*, *World War Z (Războiul Mondial Z)*^{**}, de Max Brooks. Am dat peste această frază grozavă: „Poți să dai vina pe politicieni, pe oamenii de afaceri, pe generali, pe «mașinărie», dar dacă într-adevăr cauți să dai vina pe cineva, dă vina pe mine. Eu sunt sistemul american, eu sunt mașinăria. Acesta este prețul ca să trăiești într-o democrație; pe toți trebuie să pice măgăreața... E plăcut să poți să spui: «Hei, nu te uita la mine, nu e vina mea». Ei bine, este. Este vina mea și a tuturor celor din generația mea.”

Mulțumesc, Max Brooks. Sunt într-un totuș de acord. Este vina tuturor. Aș putea aduna toate lucrurile despre care predau, vorbesc și scriu într-o propoziție: Viața este numai vina ta.

* Mișcare prin care se protestează împotriva inegalității sociale și economice din întreaga lume. (n. red.)

** Carte apărută în limba română cu titlul *Războiul Z*, la Editura TREI, București, 2012. (n. red.)

LARRY WINGET

Dar hai să ne întoarcem la acea întrebare sâcâitoare: ce s-a întâmplat cu cei din generația baby boom, care să îi schimbe de la a fi autonomi ca părinții lor, la a deveni atât de hedoniști? Există câteva răspunsuri la această problemă, dar aș vrea să încep cu mișcarea de self-help.

AR TREBUI SĂ DĂM VINA PE MIȘCAREA SELF-HELP?

Înainte de cei din generația baby boom nu a existat o mișcare self-help; a fost doar mișcarea „descurcă-te singur”. Cei din generația baby boom au creat și au intrat ca oile în marea de manifestații pentru „gândire pozitivă”. Am creat cărți bestseller ca *You Can If You Think You Can (Poți dacă crezi că poți)** și *The Power of Positive Thinking (Forța Gândirii Pozitive)*** ale lui Norman Vincent Peale și *Think and Grow Rich (Gândește și Îmbogățește-te)**** a lui Napoleon Hill. Și am luat un vânzător de veselă pe nume Zig Ziglar și l-am transformat în regele oratorilor motivaționali. Apoi am creat o întregă industrie de oratori motivaționali precum Tony Robbins, Jim Rohn, Earl Nightingale și da, chiar și Larry Winget. Unii au adăugat un element religios și l-au pus pe Iisus în ecuație și ne-am ales cu Robert Schuller și acum cu Joel Osteen. Apoi am împins întregul concept și mai departe și am ajuns la cărți precum *The Secret*

* Carte apărută în limba română cu titlul *Spune POT și vei putea!*, la Editura Curtea Veche, București, 2012. (n. red.)

** Carte apărută în limba română, cu acest titlu, la Editura Curtea Veche, București, 2010. (n. red.)

*** Carte apărută în limba română cu titlul *De la Idee la Bani*, la Editura Curtea Veche, București, 2011. (n. red.)

(*Secretul*)* și The Law of Attraction (*Legea Atracției*)** , iar oamenii au început să se ia după monstruoziții care au complexe mesianice, precum James Ray***. Poți să spui ce vrei despre ceea ce fac eu ca să-mi câștig existența, dar ni-meni nu a murit vreodată în urma participării la vreun seminar de-ale lui Larry Winget. Și nu te voi face să mergi prin foc sau să stai într-o saună de purificare. Nu te voi ruga decât să privești într-o oglindă imaginară și să îți asumi responsabilitatea pentru viața pe care ai creat-o. Dacă asta te omoară, reflexia ta trebuie să fie destul de rea!

Deci este industria self-help un lucru rău? Și cum rămâne cu Zig Ziglar și Norman Vincent Peale și Earl Nightingale și Tony Robbins și miile de alți oratori motivaționali care urlă platitudini pozitive pe scene din întreaga lume – sunt ei răi? Nu. Îmi place mare parte din ceea ce fac tipii motivaționali. Cu siguranță nu în întregime, dar în mare parte. Deci hai să clarificăm: *Nu* dau vina pe mesager. Și nu dau vina pe mesaj. Mesajul în sine nu este deloc rău, dar noi am corupt mesajul și ne-am trezit că producem exact rezultatul opus intenției inițiale. Intenția inițială era de a-i face pe oameni să își dea seama că au înlăuntrul lor toată puterea de a-și schimba rezultatele. Avea menirea să le dea încrederea să iasă și să muncească și să își folosească talentele pentru a crea succes, fericire și prosperitate. Era un mesaj menit să îi stimuleze pe oameni să devină tot ce aveau potențialul să devină. Acel mesaj de stimulare este important și necesar și puternic. Din păcate, acel mesaj a fost răstăl-măcit și corupt și, în multe cazuri, pierdut.

* Carte apărută în limba română, cu acest titlu, la Editura Adevăr Divin, Brașov, 2007-10. (n. red.)

** Carte apărută în limba română, cu acest titlu, la Editura M.M.S., Brașov, 2007. (n. red.)

*** Orator motivațional condamnat pentruucidere din culpă. (n. red.)

LARRY WINGET

AM TRANSFORMAT STIMULAREA ÎN REVENDICĂȚIE.

Zig Ziglar a spus „Poți să fii orice vrei să fii, să faci orice vrei să faci și să ai orice vrei să ai, atâta vreme cât crezi în tine însuși.” Acea afirmație avea menirea să stimuleze oamenii să aibă încredere în ei înșiși și să creadă în abilitățile lor de a munci și de a-și atinge obiectivele și aspirațiile. Iar noi am răstălmăcit-o. Poate că lenea noastră a fost cea care a răstălmăcit-o sau etica muncii noastre în declin continuu sau scara variabilă a moralității noastre sau zona gri de integritate larg răspândită printre muncitori, corporații, pe Wall Street și în guvern. Aducă la asta lăcomia noastră și dorința nesățioasă de mai mult și *mai mult* și MAI MULT. Poate este cererea noastră de mai mult senzaționalism via nevoia insatșiabilă de divertisment. Sau poate că este fascinația noastră pentru superficial, absurd și ridicol. Dar indiferent ce s-a întâmplat, a corupt întreaga mișcare self-help. Cumva, mișcarea self-help a deviat de la *self* (sine), care era mesajul inițial, la *help* (ajutor).

Care este soluția? Nu te mai gândi la *ajutor* și întoarce-te la *sine*. Nu mai da vina pe alții. Nu mai aștepta ca alții să te salveze. Nu fi adept al ideilor oricărui individ, grup, partid, al oricărei biserici sau al altei mișcări. În schimb, ar trebui să citești, să studiezi, să gândești și să *muncești*. Bazează-te pe creierul și pe mușchii tăi ca să crezi viața pe care o vrei. Cu alte cuvinte: *Fii Coios!*

AM CEDAT ÎN FAȚA CORECTITUDINII POLITICE.

Deși e multă vină de aruncat în jur când vine vorba despre faptul că ne lipsește bărbăția, unul dintre principalele efecte de castrare asupra societății noastre îl are corectitudinea politică.

Să îți dau câteva exemple pentru cât de ridicolă a devenit corectitudinea politică. Și ține minte, noi am permis ca asta să se întâmple.

S-a emis recent o regulă în școlile publice din orașul New York ca testele date elevilor să nu poată să conțină aceste cuvinte: zi de naștere, Halloween, sărăcie, politică, extraterestri, computer, dans, orice referire la casele cu piscine și orice referire la boală.

În 2007, Moș Crăciunii angajați în Sydney, Australia, au fost constrânși să se revolte pentru dreptul de a spune „ho, ho, ho”, care este râsul tradițional al lui Moș Crăciun. Li s-a spus că „ho, ho, ho” ar putea speria copiii și ar putea fi considerat peiorativ pentru femei. La urma urmei, cu toții știm că „ho” înseamnă „curvă”, nu-i așa? În schimb, au fost instruiți să spună „ha, ha, ha”.

Și iată ce s-a întâmplat cu limba noastră:

Un „criminal” este acum „un om cu probleme de comportament”.

Se sugerează să nu spunem niciodată cuiva „ratat” ci, în schimb, să ne referim la acea stare ca „succes întârziat”.

Avem chiar un congressman cu un mandat de douăzeci și patru de ani care spune că oamenii care trăiesc în Statele Unite în mod ilegal nu sunt aici chiar „ilegal”, sunt „fără statut”.

„Tații Fondatori” se consideră acum a fi ceva sexist. Se sugerează că ar trebui acum să ne referim la acești oameni ca „Fondatori”.

Nu se mai consideră cuviincios să spunem că cineva este „gras”; trebuie să te prefaci că „are probleme cu greutatea.” Sau folosim cuvintele drăguțe ca „plinuț” sau „dolo-fan”. Sau oamenii spun despre ei că „au oase mari”. O femeie mi-a scris recent un e-mail despre cum întrebuițez cuvântul „gras” și mi-a spus că ea nu e deloc grasă, ci are, de fapt, oasele mari. Am informat-o că nu e adevărat și că oasele ei

sunt de aceeași mărime cu oasele altor oameni, dar că ea și-a înconjurat sărmanele oase cu kilograme de grăsime în plus. Am continuat adăugând că dinozaurii aveau oase mari, nu ea. Ca rezultat, m-a înlăturat dintre prietenii de pe Facebook. O sa-mi fie dor de ea.

Ca zilier, pot să înțeleg asta pe deplin: „Parcurile de ru-lote” sunt acum „comunități de case mobile”. Apropo, „zilier” este considerat de unii a fi un termen peiorativ, din cauza romanului *The Grapes of Wrath* (*Fructele mâniei*) de Steinbeck. Știu că tatei nu îi plăcea. Oricum, eu sunt destul de mândru de el și nu mă deranjează. Cum nu mă deranjează nici să mi se spună „bădăran”.

Când oamenii spun „cu tot respectul cuvenit”, e un fel de a spune în mod corect politic „Cred că ești un idiot și nu am niciun respect pentru tine sau pentru ceea ce tocmai ai zis.” Eu nu aș folosi niciodată cuvintele „cu tot respectul cuvenit” și niciun om coios nu ar face-o. Un om coios ar spune pur și simplu: „nu sunt de acord și uite de ce”. Dar asta înseamnă că trebuie să fii dispus să nu fii de acord și să dai glas unei opinii care afirmă că cealaltă persoană greșește. Cei mai mulți nu sunt destul de coioși încât să facă asta.

Acum știu că unele dintre aceste exemple ar putea să îți pară extreme – și chiar sunt. Dar sunt exemple adevărate pentru ceea ce se întâmplă în societatea noastră. Folosim corectitudinea politică asemenea unei cârje pentru a evita să vorbim direct. Așa de iute am ajuns să ne ofensăm când auzim pe cineva că spune adevărul, încât facem tot ce putem pentru a-l dilua și pentru a-l prosti până când abia mai putem discerne care era mesajul inițial.

Asta trebuie să înceteze! Spune-o și gata. Dacă ești gras, ești gras. Dacă ești falit, ești falit. Dacă vorbești prea mult, nu ești vorbăreț; trebuie să taci naibii din gură pentru că ai diaree verbală. Dacă te comporti ca un idiot, iar cineva ți-o

spune, nu e răutăcios; e sincer. Dacă spui că ai să faci ceva și apoi nu o faci, ești un mincinos. Nu poți să poleiești și să afișezi un zâmbet sau să spui că ai „probleme cu adevărul” – ești un mincinos. Recunoaște. Poate că nu e drăguț, dar e totuși adevărul. Și avem nevoie disperată de mai mult adevăr. De fapt, eu sunt unul dintre acei oameni care chiar cred că a spune adevărul e drăguț.

O altă informație însemnată (adu-ți aminte, te-am avertizat!):

OAMENII VOR FACE TOT CEEA CE LI SE ÎNGĂDUIE.

Aceasta este probabil cauza principală a problemelor cu care ne confruntăm astăzi. Iar problema cu această problemă este că se află pur și simplu în natura umană. E natural să forțezi limitele. Asta suntem și asta facem. Copiii mici vor forța orice limită pe care o întâlnesc. Așa și trebuie. Este singura cale prin care pot învăța ce sunt limitele și cum să trăiască în interiorul lor. Dacă nu există limite, nu învață nimic niciodată. Dacă ești părinte, cel puțin un părinte responsabil, vei stabili limite pe care copiii tăi să le forțeze. Asta este treaba *ta*. E același lucru și cu angajații și elevii. Oamenii vor face orice și tot ceea ce pot, până când cineva îi oprește și stabilește limite și impune consecințe. Așadar, soluția la această problemă este să le îngădui oamenilor mai puțin.

Nu mai tolera prostia și performanța slabă. Nu le mai îngădui oamenilor comportamente rele. Întrerupe acest ciclu natural cu tine însuți, cu familia ta, și cu colegii de serviciu și angajații. Nu va schimba lumea, dar s-ar putea să îți schimbe lumea *ta*.

SUNTEM O ADUNĂTURĂ DE NEVOIAȘI!

Ai observat cât de nevoiași am ajuns să fim ca societate? Ne-am pierdut independența. Am devenit atât de dependenți social, încât avem nevoie de alții pentru a ne simți bine cu noi înșine și de alții pe care să dăm vina când nu ne simțim bine cu noi înșine. Suntem nevoiași în atât de multe feluri!

Nevoia de a da vina pe alții

„Nu e vina mea.” Dacă a existat vreodată un mod de gândire care mă irită, acesta este. Trebuie să ajungem în punctul în care ne asumăm responsabilitatea pentru lucrurile care se întâmplă în viețile noastre – bune sau rele.

Gândurile, cuvintele și acțiunile tale au creat viața pe care o trăiești. Tu îți creezi rezultatele – nimeni altcineva. Dacă ești falit, cheltuiești prea mult. Dacă ești gras, mănânci prea mult. Dacă oamenii nu te plac, ești un ticălos. Dacă ai fost concediat, nu munceai destul de mult. Sau, după cum bine se știe că spun: „Dacă ai o viață aiurea, e pentru că tu ești aiurea!” Și chiar dacă lăsăm toate astea deoparte și spunem că ceva oribil tocmai a căzut din cer și ți-a devastat lumea, ceea ce alegi să faci în legătură cu acel lucru oribil care ți s-a întâmplat este tot vina ta.

Oamenii pur și simplu nu pot să accepte asta. Se agață de nevoia de a da vina pe alții. De fapt, suntem încurajați să dăm vina pe alții. Deschide televizorul și urmărește toți avocații specializați în despăgubiri, spunându-ți că ar trebui să dai în judecată. Pentru ce? Cui îi pasă? Dă în judecată! Tipii cu falimentul, împreună cu consilierii de credite, îți vor spune că problemele tale cu cardul de credit nu sunt deloc din vina ta; este vina acelor companii pisăloage de carduri de credit. Îți vor spune să nu te simți aiurea pentru

că ai depășit limita de credit a cardului (în realitate, probabil a câtorva carduri) și că ei pot împiedica acele companii mari și rele de carduri de credit să te sune și să încerce să își colecteze banii. Nu contează că ai semnat un contract prin care promiteai să îi plătești; nici asta nu e vina ta! Mii de avocați au făcut carieră pe baza acestei neghiobii. Reclamele lor au melodioare drăgălașe pe care poți să le cânti chiar acum. Atât de înrădăcinați au devenit acești paraziți în societatea noastră.

Ți-ai vărsat cafeaua în poală în timp ce conduceai pentru că ți s-a părut prea dificil să conduci, să scrii mesaje și să bei cafea, în timp ce îți îndesai hamburgerul acela pe gât? Nicio problemă! Din nou, nu e vina ta! Dă pur și simplu în judecată, deoarece cafeaua era fierbinte (știi tu, așa cum promiteau că va fi) și te-ai fript pentru că ai fost neîndemânatic.

A da, și nu e vina ta că scriai mesaje pe telefon și ai intrat într-o fântână la mall. Poți să dai în judecată pentru că te-ai făcut de rușine. Da, nu mă faceți de rușine pentru că sunt un idiot, altfel vă voi da în judecată! La urma urmei, nu se poate da vina pe mine pentru că sunt un idiot; trebuie să fie vina cuiva! Este vina mallului pentru că a pus fântâna aceea mare în mijlocul mallului și e vina celui care a construit fântâna, precum și a comisiei de urbanism pentru că a permis măcar ca mallul să fie construit.

În situații ca acestea (situații adevărate, apropo), oamenii care sunt coioși ar spune doar „La naiba, sunt neîndemânatic!” și apoi s-ar șterge și ar merge mai departe. Sau dacă ar începe să se plângă prea mult, un prieten coios i-ar trage deoparte și le-ar spune: „Hei, tâmpitul, a fost vina ta prostească. Nu te mai plânge, strânge din dinți, fii coios și mergi mai departe. Arăți ca un idiot dacă faci mare chestie din asta.”

LARRY WINGET

Dar societatea noastră le îngăduie oamenilor această negliobie. Le permitem oamenilor să abdice de la responsabilitatea personală și să dea vina pe alții. Cu cât ți se permite să dai vina mai mult pe alții, cu atât mai puțin trebuie să îți asumi tu însuși vina. Brusc, nu ești de vină pentru nimic pentru că se găsește întotdeauna altcineva pe care să dai vina. Toate astea vin dintr-o lipsă de responsabilitate personală. Asta creează o societate revendicativă, în care oamenii cred că li se *cuvine* traiul. Când devii revendicativ, abdică de la tronul responsabilității personale și îți permiți să devii responsabilitatea altcuiva. Nu e nevoie să pui piciorul în prag și să fii responsabil într-o societate a revendicației. Bărbăția ta poate să se zbârcească în timp ce îți aștepți pomana.

Nevoia de aprobare

M-am dus de curând la cumpărături cu soția mea. Ea a intrat în cabina de probă și a încercat o rochie. Până să iasă din cabină și să ajungă la scaunul unde așteptam, trei angajate i-au spus: „Vă stă atât de drăguț!” Le urmăream în timp ce spuneau asta, iar una dintre ele nu a privit-o nici măcar o dată. Așa că de unde știa? Și știi ce? Nu îi stătea drăguț. Știa și ea, și știam și eu asta. Și ele o știau, dar erau mai interesate să vândă decât ca ea să arate drăguț, așa că au mințit-o. Din fericire, soția mea este coioasă și se încrede în propria opinie și în opinia mea, îndeajuns ca o angajată de magazin, plătită să îți bage haine pe gât, să nu o facă să ezite. Dar sunt o mulțime de oameni care cumpără haine urâte și ajung să arate ca naiba în ele, pur și simplu pentru că o vânzătoare le-a spus că arată drăguț. Acest lucru e trist și deplorabil și bazat pe lipsa de încredere – și își are rădăcina în a nu fi coios.

Nevoia de a te simți special și iubit

Cât de deplorabil este ca oamenii să aibă nevoie de confirmări constante că sunt iubiți și că fiecare cuvânt pe care îl spun este minunat și că tot ceea ce fac merită să fie lăudat și măgulit. Cred că de asta Facebook este atât de popular. Poți să postezi „M-am trezit azi de dimineață” și cincizeci dintre așa-zișii tăi prieteni vor fi acolo să spună: „Bravo ție! Știam că poți să o faci. Ne-a fost dor de tine cât ai dormit! Te iubim! Asigură-te că postezi ce ai avut la micul dejun ca să putem face *ooh* și *aah* și pentru aia!” Doamne sfinte! Nu ești special. Să-ți intre asta în cap. Părinții tăi te-au mințit. Erai special pentru ei, pentru că erau părinții tăi. E dreptul tău prin naștere să fii special pentru mama și tata, dar noi, restul, chiar ne așteptăm să faci ceva! Ne doare în cot cine ești; ne pasă doar ce serviciu oferi. Dacă nu aduci o contribuție pentru noi, atunci ne stai în cale. Dur? Probabil că da, dar e realitatea.

Revino-ți și nu mai fi atât de al naibii de nevoiaș. Oamenii coioși își trăiesc viețile fără nevoia constantă de validare sau miorlăielile cretine ale grupului de prieteni. Ei sunt așa cum sunt și sunt împăcați cu asta, fie că altora le place sau nu!

Îmi place cum Steven Pressfield pune problema în marea lui carte *Turning Pro (Cum să devii profesionist)*: „Atunci când înțelegem cu adevărat că anturajului i se rupe, suntem liberi. Nu există niciun anturaj și nici nu a existat vreodată. Viețile noastre ne privesc numai pe noi.”

Nevoia de a-i face pe toți fericiți

Nevoia constantă de a-i face pe toți ceilalți fericiți cu prețul propriei fericiri te va distruge. Am văzut oameni care își trăiesc viața pentru unicul scop de a-i face pe ceilalți fericiți

LARRY WINGET

și, în cele din urmă, ajung nefericiți și triști și singuratici. În plus, nu prea îi poți face pe alți oameni fericiți, așa că las-o baltă. Nu se poate. Oamenii sunt fericiți sau nefericiți ei singuri iar tu ai prea puțin de-a face cu asta. De fapt, ultimul lucru pe care îl vreau pe lumea asta este ca cineva să încerce să mă forțeze să fiu fericit. Urăsc asta. Lasă-mă în pace și lasă-mă să fiu așa cum vreau să fiu. Renunță la nevoia de a-i mulțumi pe alții sacrificându-ți propriile nevoi. Sfatul meu: fă-te fericit pe tine însuși și înconjoară-te de oameni care sunt împăcați cu asta.

„Nu cunosc cheia succesului, dar cheia eșecului este să încerci să mulțumești pe toată lumea.”

- Bill Cosby

Nevoia de a face compromisuri între ce este corect și ce este greșit

Eu cred că lucrurile fie sunt corecte, fie sunt greșite. Nu există nimic între ele. Nu ar trebui să facem compromisuri de la ceea ce e corect.

Unora dintre cititorii mei le-a crescut tensiunea de la abordarea mea în alb și negru privind îmbunătățirea de sine, finanțele, cum să fii părinte și viața în general. Au subliniat că există câteva zone ale vieții care sunt cu adevărat gri. Nu mai spune! Mulțumesc că mi-ați subliniat asta. Habar n-aveam că așa stă treaba. Cum aș putea să știu asta? Nu am avut niciodată o problemă și nici nu am întâmpinat vreo provocare. Nu am crescut niciodată adolescenți, nu am avut probleme cu banii, nu am fost însurat sau divorțat, nu am avut un serviciu, nu am coordonat oameni, nu am condus pe stradă, nu am mâncat în oraș, nu am cumpărat nimic, nu am primit o factură și nu a trebuit să iau o decizie

grea. Niciodată. Niciumul dintre lucrurile astea. Am trăit o viață complet izolată într-o peșteră, binecuvântat doar cu gânduri și rezultate pozitive. Nu a trebuit niciodată să mă confrunt cu toate lucrurile cu care se confruntă oamenii reali și, sincer, habar n-aveam că viața are zone gri.

Ei haide – știu că viața e plină de zone gri. Cred doar că am devenit cu toții mult prea comozi trăind în acele zone gri. Zonele gri obișnuiau să fie colțișoare minuscule în care puteam evada pentru a ne justifica acțiunile și rezultatele stupide. Acum, zonele gri sunt peste tot: în casele noastre, în afacerile noastre, în guvernul nostru, în societatea noastră, în alimentarele noastre, în cărțile noastre, în revistele și ziarele noastre și pretutindeni la televizor. Conducătorii noștri vomită gri și îl ornează cu roșu, alb și albastru*. Lucrurile sunt atât de gri, încât atunci când cineva chiar trage o linie și colorează o parte în negru și cealaltă parte în alb, îi enervează al naibii pe oameni! Am devenit comozi și am început să îmbrățișăm zonele gri mult prea mult și să ne sfiim de realitățile incomode ale albului și negrului. Vreau ca oamenii să înceapă să se gândească mai mult în termeni de alb sau negru, corect sau greșit, bun sau rău. Oamenii trebuie să înțeleagă că fie fac destul, fie nu fac destul. Trebuie să recunoaștem că fie dăm ce avem mai bun, fie nu dăm. Fie ești pe drum, fie stai în drum. Fie te întinzi cât ți-e plapuma, fie nu. E fie adevăr, fie minciună.

Este mai ușor să trăiești în lumea în alb și negru. De aceea sunt atât de derutat de cei care iubesc zona gri. Când se confruntă cu o decizie, oamenii care trăiesc într-o lume în alb și negru o iau repede, în baza faptului că aceasta este corectă sau greșită. Nu trebuie să te afunzi în ea, să meditezi la ea, să o studiezi, să o cântărești, să faci un focus grup

* Culoarele steagului american. (n. red.)

LARRY WINGET

sau să votezi. *Faci* lucrul corect. De ce? Pentru că poți. Nu este nevoie decât de puțin curaj. De o coloană vertebrală. De bărbăție.

Vei fi criticat pentru asta. Crede-mă, știu. Cui îi pasă? Vei fi acuzat la serviciu că dai din coadă pentru că îți faci treaba când alții trândăvesc. Spune-le că le dai cu flit. Prietenii îți vor spune rahaturi cum că ai fi prea dur cu copiii tăi. Vor râde de tine pentru că refuzi să cheltuiești bani când știi că nu îți permiți. Te vor ridiculiza pentru că nu alegi calea ușoară când știi că ar trebui să alegi calea corectă. Acei oameni nu îți sunt prieteni, așa că dă-le papucii. Acum. Și nu mai privi în urmă.

Fă lucrul corect în viață de fiecare dată, cât poți de bine. Nu vei fi perfect. Eu cu siguranță nu sunt. O dau în bară în fiecare zi și alunec în zona gri, la fel ca toți ceilalți. Dar în fiecare zi, îmi amintesc că pot face puțin mai bine: pot să iau o poziție mai fermă față de ceea ce știu că e corect și pot acționa în consecință. Doar de atât e nevoie: o decizie de a face, o dorință de a acționa, umilința de a admite că nu faci tot ceea ce poți, onestitatea de a te confrunța cu tine însuși pentru asta și dorința de a continua să faci ceea ce știi că este corect, indiferent de consecințe. Da, asta e tot: e alb sau negru.

Dacă un lucru este corect și nimeni altcineva nu îl face, tot corect rămâne.
Dacă un lucru este greșit și toată lumea îl face, tot greșit rămâne.

Nevoia de a evita conflictul

Unii oameni evită conflictul ca pe ciumă, iar eu cred că e din două motive:

1. Sunt prost echipați pentru luptă

Acesta poate de fapt să fie un atu dacă îl înțelegi. Dacă nu știi despre ce vorbești, nu deschide gura pretinzând că știi și să dovedești că ești un idiot. Eram invitat într-o zi la emisiunea *Bulls & Bears* de la Fox Business, vorbind despre o fațetă a economiei și mi-au pus o întrebare despre care sincer nu aveam habar. Am răspuns „Habar n-am.” Ei au spus „Serios, Larry?” Eu am spus „Da, habar n-am. De fapt, nici măcar nu știu despre ce vorbiți.” Una dintre gazde a spus râzând: „Nimeni nu recunoaște asta niciodată la televizor, Larry.” Eu am spus „Ei bine, ar trebui; astfel nu ar ajunge să arate ca niște proști după ce au spus-o.” Am primit multe feedback-uri grozave din acel schimb de replici. Mult prea des oamenii vorbesc fără să știe despre ce vorbesc. Apoi se fac pe ei înșiși să arate ridicol. Când le atragi atenția, se enervează că i-ai făcut să arate ca niște proști. Se pare că habar nu au că s-au făcut ei înșiși să arate ca niște proști cu opinia lor neinformată, ignorantă. Intru des în aceste certuri pe Facebook, atunci când postez o afirmație controversată. Oamenii se năpustesc asupra mea ca să se certe și cu toate că îmi place o discuție aprinsă bună, unii dintre acești indivizi sunt atât de ignorați încât chiar ar trebui să își țină gura închisă. Dar nu o fac. După cum adesea le spun când se ceartă cu mine: „Ați făcut greșeala să veniți la o luptă cu pistoale înarmați doar cu un cuțit de cauciuc.”

LARRY WINGET

2. Le este cu adevărat frică să nu fie răniți.

Da, se întâmplă. De câte ori intri într-o bătălie, fie verbală, fizică sau într-o negociere de afaceri, există șansa să pierzi. Adevărul este că uneori ți se tăbăcește fundul. Indiferent ce ai făcut ca să te pregătești, se întâmplă. Nu câștigi întotdeauna și este naiv să te aștepti să câștigi întotdeauna. Dar dacă nu te sprijini pe tine însuși și nu intri măcar în bătălie, nici măcar nu vei avea vreodată șansa să câștigi. Amintește-ți cuvintele lui Shane Falco (Keanu Reeves) din filmul *Rezervele*: „Durerea se vindecă. Tipele se dau în vânt după cicatrice. Gloria durează pentru totdeauna.”

Nevoia de a părea perfect

Avem această idee că, dacă oamenii ne văd defectele, nu ne vor mai respecta. Nimic nu ar putea fi mai departe de adevăr. În toate cărțile mele, mi-am expus defectele. Îmi asum responsabilitatea pentru ele, le recunosc deschis și discut ceea ce am învățat din greșelile mele. În cartea mea, *Oamenii sunt idioți iar eu pot demonstra asta!*, am scris chiar un capitol numit „Larry Winget: Idiot Extraordinar”, în care am înșirat fiecare lucru prostesc la care m-am putut gândi, de la eșecurile mele în afaceri până la eșecurile mele ca soț, ca părinte și ca persoană. Am descoperit că oamenii sunt foarte iertători și toleranți cu oricine își recunoaște greșelile și își asumă responsabilitatea pentru ele. Când nu ne recunoaștem greșelile și pretindem în fața tuturor că suntem perfecți, atunci dăm de belea. Fiecare dintre noi se poate gândi la zeci de asemenea exemple cu politicienii noștri și alte vedete. Știu că eu am zis de multe ori: „Dacă pur și simplu ar recunoaște, dacă și-ar asuma fapta și și-ar cere scuze, eu i-aș ierta!”

Nevoia de a evita criticile

Sinele nostru mic și fragil pur și simplu nu suportă în ultima vreme ca cineva să ne critice. „Să nu îndrăznești să-mi spui că nu sunt bun la ceva - ai putea să îmi rănești sentimentele.” Ei bine, la naiba cu sentimentele tale. Dacă ești un ratat, trebuie să auzi că ești un ratat ca să nu mai fii. Dacă asta îți rănește sentimentele, bine. Sentimentele tale nu contează când rezultatele tale sunt de nimic. Trebuie să devii mai bun. Așa că nu mai scânci și primește-ți criticile. Prin critici ne dezvoltăm. Dacă ai auzi „grozavă treabă” de fiecare dată când încerci ceva, nu te-ai îmbunătăți prea mult, așa este? Așa că acceptă criticile. Chiar salută-le. Îndură-le ca un bărbat - chiar dacă ești femeie!

Când eram copil, dacă nu învățai la o materie la școală, picai. Undeva pe drum, ne-am înmuiat atât de tare, încât nu am crezut că psihicul fragil al unui copil ar putea face față să audă că a picat la ceva, așa că am început să folosim cuvinte precum „are nevoie de îmbunătățiri”. Are nevoie de îmbunătățiri? Ba bine că da, are nevoie de îmbunătățiri – a picat; are nevoie de multe îmbunătățiri! Trebuie să îi învățăm pe copiii noștri să accepte eșecul și să învețe din el și să se comporte altfel, ca să nu se mai întâmple. Se întâmplă asta? Nu. În schimb, ne protejăm copiii de cuvinte ca „eșec”, așa încât să nu trebuiască vreodată să își și confrunte eșecurile. Apoi cresc și intră pe piața muncii și nu pot face față atunci când șeful le spune că o dau în bară și îndepărtează clienții și fac ca afacerea să piardă bani. Și ulterior sunt dați afară. Nu le-am face mai bine copiilor noștri dacă i-am obișnui devreme cu ideea de eșec și cum să îl depășească, în loc să așteptăm până au chirie și rate pentru mașină și pe alții care depind de ei?

CUM ARATĂ BĂRBĂȚIA?

Bine, cu toții știm cum arată bărbăția, dar vreau să vă gândiți cum arată cineva care este coios. Ce attribute posedă acești indivizi coioși care să îi deosebească de mase?

Istoria este plină de oameni coioși. De fapt, acești oameni au făcut ca țara noastră să fie măreață. A fost nevoie de bărbăție pentru ca Tații Fondatori să le țină piept britanicilor și să formeze un guvern nou într-o țară nouă. Abraham Lincoln a fost un politician coios. Margaret Thatcher a fost un altul.

Ronald Reagan cu siguranță a dovedit că e coios când a spus: „Dl Gorbaciov, dărâmă acest zid.”

Dar sunt și mulți alți politicieni mai puțin cunoscuți. Edmund Ross, senatorul care a dat votul decisiv împotriva punerii sub acuzare a președintelui Andrew Johnson, spre exemplu. Știa că are să îl coste locul în Senat pe care îl iubea și, de fapt, a spus asta „privind în jos spre propriul mormânt” înainte de a vota să fie achitat. Vă puteți gândi la un politician astăzi care și-ar respecta principiile sale, când riscă să își piardă cariera?

Gandhi a dovedit că poți să fii pacifist și să fii coios.

Avem și eroi militari care cu siguranță se califică. George Patton îmi vine imediat în minte. Audie Murphy este un altul, nu ca star de cinema, deși a făcut multe filme, ci ca cel mai decorat soldat din Al Doilea Război Mondial – Medalia de Onoare, Steaua de Bronz și o Inimă Purpurie, ca să numesc doar câteva. Dar haide să ne uităm și la oameni care nu au fost generali sau care nu au devenit staruri de cinema ca rezultat al serviciului lor. Uitați-vă la bărbații și femeile care s-au înrolat și care sunt în slujba noastră în fiecare zi. Oamenii cărora le este dedicată această carte. (Ai ratat asta? Întoarce-te și uită-te la dedicație.) Uită-te la povestea lui Marcus Luttrell, din Forțele Navale, care a rămas blocat

în spatele liniilor inamice și citește-i cartea minunată, *Lone Survivor (Supraviețuitorul singuratic)**. Gândește-te la bărbații și femeile care sunt răniți și se întorc acasă ca să înfrunte provocările incredibile de a încerca să trăiască o viață normală fără un membru sau mai rău. Ei nu se smiorcăie, nu se plâng; își înfruntă problemele și merg mai departe cu mai mult curaj decât aş putea avea eu vreodată. Gândește-te la toți cei care sunt în slujba noastră ca polițiști și pompieri. Acestea sunt suflete curajoase care își pun viețile în joc pentru a se asigura că noi trăim în siguranță.

În afaceri, îl aveți pe Fred Smith. În facultate, Fred a scris o lucrare despre un serviciu de livrări pe timp de noapte și, cu toate că toți i-au spus că nu e fezabil, l-a transformat în realitatea care este Federal Express. Și Tony Hsieh. Tony a început cu o rețea de publicitate online care mai târziu a evoluat în detailistul online de încălțăminte Zappos, pe care l-a vândut celor de la Amazon cu 1,2 miliarde \$. Și Mary Key Ash, fondatoarea Mary Key Cosmetics. Mary Key a fost nesocotită pentru o promovare pentru că era femeie, iar asta a inspirat-o să înființeze o companie de cosmetice, care le permitea femeilor să vândă cosmetice din ușă în ușă și să devină creatoarele propriului viitor. Datorită ei, există astăzi o mulțime de mașini Cadillac roz pe stradă!

În sport, primul nume care îmi vine în minte este Jackie Robinson, care trebuie să fie cel mai curajos om, cu cea mai mare bărbăție din istoria sportului. Babe Didrikson îmi vine, de asemenea, imediat în minte, fără îndoială cea mai bună atletă americană a noastră.

Apropo, dacă vreunul dintre aceste nume nu îți spune nimic, atunci fă-ți o favoare și familiarizează-te cu fiecare dintre ele. Acordă-ți câteva minute ca măcar să-i cauți pe

* Ecranizarea „Supraviețuitorul”. (n. red.)

LARRY WINGET

acești oameni pe Google și să devii conștient de realizările lor remarcabile.

Când luam în calcul nume pe care să le includ în această secțiune a cărții, i-am rugat pe câțiva dintre amicii mei să îmi spună cine le vine lor în minte când se gândesc la oameni din viața lor care sunt coioși. Prietenul meu, Joe Calloway din Nashville, autor al minunatei cărți *Becoming a Category of One* (*Cum să devii o categorie aparte*), mi-a trimis asta:

„Copiii de culoare care au făcut protestele din anii '60 în Nashville. Și orice copil de culoare care a fost primul sau printre primii care s-au integrat într-o școală. Îmi aduc aminte când eram în clasa a VII-a și un băiețel de culoare apare la ceremonia de deschidere a școlii noastre gimnaziale. A fost chiar primul copil de culoare de la școala noastră. Copiii și părinții huiduiau. Acest băiețel și mama lui au intrat cu capul sus și au luat loc. M-am gândit: «Iată cel mai curajos puști și cea mai curajoasă mamă din câți am văzut vreodată.»”

Au existat oameni incredibili care au fost coioși și în lumea divertismentului. Elvis pentru că a fost original. La fel și Little Richard. Este dificil să fii original în orice afacere, dar acești indivizi au reușit, au fost autentici și au schimbat muzica pentru totdeauna.

John Wayne a fost mai coios ca niciun alt actor în fiecare rol pe care l-a jucat vreodată. Dirty Harry al lui Clint Eastwood cu siguranță a fost coios. De fapt, filmele sunt pline de exemple de oameni coioși. De aceea unele filme devin asemenea hituri – nu pentru că interpretarea este grozavă, ci pentru că povestea are emoție, iar personajul, deși adesea plin de defecte, este coios. Cu toții admirăm asta la un personaj și suntem atrași de el numai din acest motiv.

* Proteste pașnice care au durat din 13 februarie până pe 10 mai 1960 în Nashville, Tennessee, ca parte din campania pentru încheierea segregării rasiiale; la proteste luau parte în special studenți de culoare, în restaurantele din oraș, fiind adesea atacați verbal sau fizic de ceilalți prezenți. (n. red.)

FILCOIOS

GALERIA CELEBRITĂȚILOR

Ce spui despre Rocky, un asuprit care s-a luptat și „și-a încercat norocul” pentru a se remarca? În acest caz, ar trebui să te gândești chiar la Sylvester Stallone, care a scris scenariul și a refuzat să îl vândă dacă nu putea să joace în el. Și cu toate că era lefter și disperat, a perseverat și întreaga sa carieră s-a lansat pentru că a fost devotat crezului său.

Personajul lui Liam Neeson din *Taken* (*Taken - Teroare în Paris*)* este un exemplu grozav despre ce înseamnă să fii coios. Le-a spus răpitorilor fiicei sale exact ce avea să le facă dacă nu îi dădeau drumul și apoi a făcut exact ceea ce a spus că avea să facă. S-a ținut de cuvânt și din cauza asta, au resimțit consecințele acțiunilor lor.

Unul dintre exemplele mele preferate despre ce înseamnă să fii coios a fost Căpitanul Woodrow Call din *Lonesome Dove* (*Porumbelul singuratic*), o carte minunată și probabil cea mai bună ecranizare. Woodrow a cărat trupul neînsuflețit al celui mai bun prieten al său, Gus, aproape cinci mii de kilometri ca să-l îngroape, doar pentru că își dăduse cuvântul că avea să o facă. Acelea erau vremuri când oamenii luau foarte în serios cuvântul dat. Admir asta.

Tatăl meu era coios. Nu accepta aiurelile nimănui. Când avea optsprezece ani și se înrolase în forțele navale în timpul celui de-Al Doilea Război Mondial ca marinar de primă clasă, căpitanul vasului l-a numit fiu de cățea, iar tatăl meu i-a tras un pumn în față pentru asta. Nimeni nu avea voie să o facă pe mama lui cățea. A fost retrogradat ca marinar de clasa a doua și a scăpat de închisoare pentru că erau în mijlocul Pacificului, în plin război. El a fost cel care m-a învățat că atunci când îți dai cuvântul, te ții de el orice ar fi. Foarte asemănător cu Woodrow Call, presupun. El m-a învățat că omul se măsoară după cuvântul dat și mi-a inoculat asta de la naștere.

* Film din 2008, regizat de Pierre Morel. (n. red.)

Cunoști oameni care exemplifică atitudinea despre care vorbesc în această carte - probabil nu oameni celebri, ci indivizi buni, obișnuiți. Indivizi care își iau viața în propriile mâini și pun piciorul în prag și ripostează în fața sorții coștitoare. Poate cunoști o mamă singură care nu face pe victima, ci are control asupra vieții sale și muncește din greu pentru a avea grijă de copiii ei, financiar și ca părinte. Sau pe cineva care a făcut închisoare dar, în cele din urmă, și-a asumat responsabilitatea pentru viața sa și este acum reabilitat și contribuie pozitiv la societate.

Deci, înapoi la întrebarea mea inițială: Cum arată bărbăția? Tu să-mi spui. Iată ce vreau să faci: vreau să te oprești chiar acum, să iei un pix și să faci o listă cu oamenii care, după părerea ta, sunt coioși. Apoi vreau să scrii alături de numele lor ce anume la ei te face să îi admiri. Dacă sincer nu poți să te gândești la oameni din viața ta care sunt coioși, atunci fă o listă cu atributele pe care le întruchipează o persoană puternică, responsabilă, independentă.

Nume

Atribute

LARRY WINGET

_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____

Acum, că ai completat această listă, gândește-te cum poți lua această listă de atribute pe care le admiri la acești oameni și să le dezvolți în propria viață.

Fă o altă listă:

Atributul pe care îl admiri

Planuri pentru a-l dezvolta în viața mea

Aceasta este o temă care îți poate schimba viața. Îți poate schimba afacerea și fiecare relație pe care o ai. Va readuce stabilitatea psihică în viața ta. Iar dacă destul de mulți dintre noi sunt coioși dezvoltând aceste tipuri de atribute, ne putem revendica țara și lumea.

Notă interesantă

Tocmai ai stabilit cum arată pentru tine bărbăția. Pun pariu că aceste cuvinte nu au apărut nicăieri pe lista ta:

Grosolan
Respingător
Gălăgios
Arogant
Egoist
Răutăcios
Nepoliticos
Prea agresiv
Intolerant

Totuși, pentru o bună parte din oameni, această listă reprezintă ceea ce înseamnă bărbăția. Trist. Mă voi ocupa de această problemă în următoarele câteva pagini dar, între timp, să discutăm cum faci să fii coios.

CUM FACI SĂ FII COIOS?

Vreau ca lumea să se schimbe. Vreau să fie plină de oameni care își asumă responsabilitatea și care fac ceea ce e corect. Dar nu așa funcționează. Nu poți doar să dai dintr-o mână și să faci lumea să fie un loc diferit. Nu poți să-ți dorești ca lucrurile să se schimbe și să te aștepti să se și întâmple. Lumea se schimbă cu fiecare om. Am învățat asta de unul singur și pe propria piele. Cândva, îmi doream ca lumea să fie într-un anumit fel, dar ajungeam doar să fiu dezamăgit. Ca proprietar și supervisor al unei afaceri, lucram cu angajații mei în vederea performanțelor, sperând că se vor schimba. Nu a fost așa. Mai târziu, când am intrat în profesia mea actuală, țineam discursuri, crezând că oamenii îmi vor asculta cuvintele de bun simț și vor decide să devină altfel. În cea mai mare parte, acest lucru nu s-a întâmplat. Am scris cărți ca aceasta și am crezut cu adevărat că oamenii le vor citi și se vor purta altfel, făcând astfel lumea un loc mai bun. Chiar și atunci când cărțile mele au intrat în lista bestseller, lumea a rămas aceeași. Am lucrat cu oameni individual, oferindu-le mentorat la televizor și în biroul meu. Unii dintre ei s-au schimbat, dar lumea cu siguranță nu. Așa că am renunțat să mai schimb lumea. În schimb, am decis să mă concentrez să mă schimb pe mine însumi. Atunci când eu însumi m-am schimbat, modul în

LARRY WINGET

care abordam lumea s-a schimbat. Atunci când am fost coios, felul de a fi al lumii nu m-a mai deranjat nici pe departe atât de tare, deoarece aveam dintr-odată controlul. Nu aveam controlul asupra *lumii* (la naiba!) dar aveam controlul asupra lumii *mele*.

Pun pariu că și tu vrei ca lumea să se schimbe. Dar din moment ce asta nu se va întâmpla, trebuie să te schimbi pe tine însuși.

Așa te schimbi pe tine însuși: puțin câte puțin. M-am săturat de prostovaniilor motivaționali care îți spun cât de ușor este să îți schimbi viața. Să muști momeala asta înseamnă să te pregătești pentru eșec. Adevărul este că e greu să îți schimbi viața. În realitate, tot ce poți să faci este să schimbi lucrurile mărunte, unul câte unul. Apoi mai schimbi un lucru mărunț. Și, în cele din urmă, când ai adunat destule dintre acele schimbări mărunte una peste alta, ajungi să ai o viață care arată altfel decât cea veche pe care o trăiai. Așa te schimbi pe tine însuși și lumea ta. Iar când destui oameni fac asta, atunci ajungi să ai o schimbare în lume.

Înainte să îți spun câteva lucruri pe care le poți face ca să fii coios, vreau să clarific ceva: *Oricine* poate să fie coios.

Bărbăția este pentru toată lumea. Nu e doar pentru oameni ca mine. Nu e doar pentru oameni importanți sau pentru directorii executivi și nu doar pentru luptătoarele MMA*. Această stare de spirit se potrivește oricărui tip de persoană. Este bună pentru orice tip de personalitate. Poți fi blând ca un mieluşel și tot să ai o bărbăție apreciabilă. Soția mea este cea mai mare pacifistă din lume, cu o vorbă bună pentru oricine (da, exact opusul meu) și totuși este foarte coioasă. Știe cum să pună piciorul în prag și este întotdeauna tratată cu respect. De ce? Pentru că nu acceptă

* *Mixed Martial Arts*, în traducere „Arte Marțiale Mixte”. (n. red.)

niciodată altceva. Este starea ei de spirit. Vă pot arăta copilași în scaun cu roțile care sunt tratați cu respect pentru că sunt coioși. Există femei de patruzeci și trei de kilograme cărora nu te-ai gândi vreodată să le răspunzi, iar asta e numai din cauza atitudinii lor.

Nu trebuie să fii o persoană gălăgioasă sau o persoană mare sau o persoană extrovertită. Trebuie să gândești corect. Când gândirea ta este corectă iar bărbăția este la locul ei, restul se așază de la sine.

Acum se pare că singurul moment când oamenii vor să fie coioși este după faptul împlinit. Oamenii sunt plini de „Ar fi trebuit să spun sau să fac...” Știre de ultimă oră: Nu ajută la nimic să fii coios după ce evenimentul s-a încheiat. Să fii coios nu este o idee întârziată. Nu este ceva ce îți permite să privești înapoi cu regret la ceea ce ar fi trebuit sau ai fi putut să faci. A trăi coios este ceva proactiv, nu reactiv.

FII COIOS - ASTA ÎNCEPE CU TINE!

Acum că înțelegi cum arată bărbăția și știi că vrei să îți schimbi lumea, trebuie să începi prin a te pune pe tine la punct. Să vorbim despre lucruri specifice pe care le poți face - începând cu tine - ca să fii coios.

Fă-te auzit!

M-ai auzit deja spunând asta de multe ori în această carte, dar acum este timpul să intrăm în esența semnificației adevărate. E simplu. Fă-ți gândurile cunoscute.

Când oamenii îți zic lucruri care te rănesc, spune-le că nu apreciezi asta. Când vezi pe cineva care ocupă clar nederanjat un loc de parcare pentru persoane cu handicap, zi-le

LARRY WINGET

ceva și apoi denunță-i. Când oamenii vorbesc în cinematografe, spune-le să tacă din gură.

„Nu te lăsa niciodată lovit în tăcere. Nu permite nimănui să te transforme într-o victimă. Nu accepta definiția nimănui despre viața ta; definește-te tu însuși.”

- Harvey Fierstein

Să vă dau un exemplu pentru ceea ce vreau să zic. Tocmai urcasem la bordul unui avion într-o zi și mă cuibăream în scaunul meu. Zbor la clasa întâi deoarece, în acest punct din viața mea, sunt „Președinte”, „Director la nivel de Platină” și toate celelalte statuturi de elită pe care le poți obține la majoritatea companiilor aeriene. Asta e ceea ce primești pentru mai bine de douăzeci de ani petrecuți în avioane. În timp ce restul avionului se îmbarca, o femeie foarte zgomotoasă, și vreau să spun *foarte* zgomotoasă, mergea pe coridor urlând la telefon. M-am întors și am privit-o cu neîncredere pe această femeie și puteam să văd că era pe rândul treizeci și cinci din spate sau așa ceva, și tot puteam să aud fiecare cuvânt din partea ei de conversație. I-a spus apoi persoanei cu care vorbea să o sune înapoi, iar după ce și-a pus bagajele sus și a luat loc, i-a dat numărul de telefon ca să o poată suna. Mi-am scos mobilul și am format numărul pe care tocmai îl anunțase în fața a 150 de oameni dintr-un avion plin. Când a răspuns, a zis:

- Cine e?

Eu am spus:

- Sunt un tip care stă la clasa întâi în rândul trei. Sunteți cu treizeci de rânduri în spatele meu și pot să aud fiecare cuvânt din conversația dumneavoastră. De fapt, toată lumea din acest avion poate să audă fiecare cuvânt din conversația dumneavoastră. Ați putea să vorbiți puțin mai încet când vă sună înapoi prietena dumneavoastră?

A început să urle la mine, spunând lucruri precum:

- Cum îndrăznești!... Ei bine, nu-i adevărat!

A spus:

- Arată-te!

Așa că m-am ridicat, m-am întors și i-am făcut cu mâna și i-am zâmbit. Apoi a sugerat să mă duc să fac o faptă obscenă cu mine însumi, care cred că ar fi fizic imposibilă. Am râs și m-am așezat la loc. Am fost nepoliticos? Unii așa ar spune. Personal, cred că ea a fost nepoliticoasă și eu doar i-am atras atenția. Alții din avion au putut să audă întregul schimb de replici și unii mi-au strigat mulțumiri când s-a încheiat. Acesta poate și se pare un exemplu extrem, dar eu par să duc o viață extremă, așa că lucrurile astea chiar mi se întâmplă. Deși poate tu nu te vei afla într-o situație ca aceasta, te vei afla într-o mie de situații mai mărunte în fiecare săptămână, în care se profită de tine sau de altcineva. O vorbă politicoasă rostită cu convingere este o unealtă puternică. Încearcă.

Iar în baza acestui mic titlu care spune „fă-te auzit”: fă-te auzit! Asta înseamnă să nu mormăi, să nu șoptești sau să vorbești încet și să nu te grăbești cu cuvintele. Vorbește cu simțul utilității, ca și cum ceea ce ai de spus merită să fie ascultat, iar apoi fă tot ce poți pentru a te asigura că așa este.

Nu mai folosi limbajul domol.

Nu mai spune „cred” când de fapt știi. Dacă știi, spune. Nu e nevoie să îți începi afirmațiile spunând „cred”. Știm deja că asta crezi, pentru că o spui. În plus, de ce numai crezi? Nu știi? „Cred” este o afirmare a slăbiciunii. Nu mai crede și începe să știi.

Sau chiar și mai ridicolul „după umila mea părere”. De ce ar trebui ca opinia ta să fie o opinie umilă? Dacă ai o

LARRY WINGET

opinie, exprim-o și fii mândru de ea. Dacă nu ești mândru de ea, atunci ține-ți gura.

Sau ce spui despre „mă scuzați” atunci când nu ai întrerupt sau nu te-ai ciocnit de cineva sau nu ai strănutat sau râgâit sau nu ai tras vânturi. Pentru ce să fii scuzat? Că ești?

„Știi ce vreau să spun?” Nu, nu știm ce vrei să spui și evident nici tu nu știi, idiotule. Care seamănă foarte bine cu „știi ce zic?” Numai că în acest caz, știi ce zici. Zici că ești prea prost ca să stau de vorbă cu tine!

Învață să vorbești cum trebuie.

Folosește bine gramatica. Ideea ta este complet subminată atunci când spui „m-a văzut” în loc de „m-au văzut”. Același lucru este valabil și în scris. Cunoaște diferența dintre „știi” și „a ști” și dintre „odată”, „o dată” și „deodată”. Folosește-le corect. Nu poți avea o argumentare inteligentă când scrii și vorbești ca un idiot.

Treci la subiect!

Te-ai aflat vreodată într-o conversație cu cineva, dorindu-ți să fi avut o telecomandă care să poată să deruleze rapid înaintea vorbăria lor insipidă? Eu îmi petrec cea mai mare parte din viață dorindu-mi asta. Treci la subiect. Cei mai mulți oameni n-ar putea să ajungă la subiect nici cu trenul expres.

Una dintre scenele mele preferate de televiziune este James Garner jucându-l pe Woodrow Call din *Porumbelul singuratic* în serialul *Streets of Laredo (Străzile din Laredo)*. În toiul unei conversații cu niște amici, el spune deodată: „Găsesc această conversație anostă. La revedere.” Apoi își ia calul și pleacă. Iată ce înseamnă să fii coios!

* Serial western american din 1995. (n. red.)

CRED...

DUPĂ
UMILA MEA
PĂRERE....

Ă...Ă...
SCUZAȚI-MĂ...

ȘTIȚI
CE VREAU
SĂ ZIC?

LARRY WINGET

Cere ceea ce vrei.

Nu presupune că oamenii știu ce vrei. Nu presupune că oamenii îți pot citi gândurile și pot ghici ce vrei. Nu te aștepta ca ceea ce vrei să fie în mod magic atras către tine. *Cere!* Vrei o mărire? Muncește, documentează-ți reușitele, merit-o și apoi cere-o. Când vrei mai mult, cere mai mult. Cere mai mult de la alții și cere mai mult de la tine.

Nu fi anonim.

Dacă ai de gând să te faci auzit și să le spui oamenilor ceea ce crezi, atunci trebuie să fii destul de coios pentru a face asta fără anonimatul Internetului. Iar dacă trebuie să postezi un comentariu, trebuie să ai *cojones* așa încât să îți asumi opinia și să îți folosești propriul nume! Întâlnesc des această problemă datorită prezenței mele online. Urăsc lichellele lipsite de coloană vertebrală cărora nu le place ce am de spus și în loc să mă confrunte, creează un profil de Facebook fără nicio poză, ca să mă atace din anonim. Am avut parte de amenințări cu moartea de pe conturi de Yahoo! și Gmail care nu există nici cinci minute după ce oamenii îmi spun că trebuie să mor pentru unele dintre atitudinile pe care le iau.

Niciunul dintre acești fanfaroni prostănaci nu mi-ar spune în față vreodată lucrurile pe care le spun pe Facebook. De ce? Sunt lași. Nu știu să dea glas opiniilor lor puternice decât în spatele vălului anonimatului. Nu fi niciodată așa! Dacă ai de spus ceva îndrăzneț, atunci trebuie să fii coios și să privești acea persoană în ochi și să i-o spui și să suporti consecințele, oricare ar fi ele. Dacă nu ești dispus să faci asta, atunci ține-ți gura.

Nu-ți mai cere scuze

...pentru că spui adevărul.

Știu la fel de bine ca toată lumea că oamenii detestă să audă adevărul. Am parte de o mulțime de porcării pentru că spun adevărul. Așa va fi și cu tine. Acceptă porcăriile de care vei avea parte în mod inevitabil și treci mai departe. Adu-ți aminte, adevărului nu îi pasă dacă îți place sau nu. Este adevărul.

...pentru că ești tu.

Doar dacă nu ești prost. Sau un imbecil. În acest caz, nu-ți cere scuze; pur și simplu nu mai fi un imbecil prost. Adu-ți aminte, e mai bine să fii un imbecil autentic decât o drăgălășenie falsă!

...pentru că există.

Nu-ți mai cere scuze pentru gândurile tale, începându-ți afirmațiile cu „Îmi pare rău, dar...” Pentru ce naiba îți pare rău? Pentru că nu ești de acord? Pentru că te faci auzit? Pentru că, în primul rând, ai o opinie? Ai făcut ceva greșit? Dacă nu ai făcut, atunci nu mai spune că îți pare rău.

„Mulți oameni, în special oamenii ignoranți, doresc să te pedepsească pentru că spui adevărul, pentru că ești corect, pentru că ești tu. Nu-ți cere niciodată scuze pentru că ești corect sau pentru că ești cu ani de zile înaintea vremurilor tale. Dacă ai dreptate și tu știi asta, spune ce este în mintea ta. Chiar dacă ești o minoritate de unul, adevărul este tot adevăr.”

-Mahatma Gandhi

Începe să judeci.

A judeca înseamnă să pui piciorul în prag pentru tine însuși și pentru ceea ce e corect și greșit. Așa că alungă-l pe blegul din tine și începe să judeci oamenii. Și nu-mi veni cu prostia „Nu judecați, ca să nu fiți judecați”. Sunt atât de sătul de indivizi mai catolici decât papa care îmi spun să nu judec. Detest când oamenii încep să îmi dea citate din Biblie pentru a-și valida propriul comportament greșit. Iar cei cărora le place să folosească acel verset tind să interpreteze greșit Biblia și nu spun decât jumătate din afirmație, ca să o întoarcă în favoarea lor. Biblia spune de fapt „Nu judecați, ca să nu fiți judecați: Căci cu judecata cu care judecați, veți fi judecați, și cu măsura cu care măsurați, vi se va măsura.” Așadar, dacă vrei să fii respectat la același standard la care îi respecti pe ceilalți, atunci ține-te de el!

În plus, oricine spune că nu judecă, este un mincinos - ori asta, ori este incredibil de naiv. Ca angajator, judeci acțiunile angajaților tăi? Dacă nu o faci, atunci nu prea ești un lider sau un manager, iar afacerea va da curând faliment. Ca părinte, judeci acțiunile copiilor tăi? Dacă răspunsul la această întrebare este „nu”, ești un părinte groaznic. (Voi aborda ce înseamnă să fii coios ca părinte și cum să îți conduci afacerea cu bărbăție mai târziu în această carte.) Ce spui despre acțiunile oficialilor aleși de tine - pe ei îi judeci? Aceste domenii merită un capitol separat. De câte ori votezi, îi judeci. Nu alegi un magazin în detrimentul altuia, în funcție de cum judeci calitatea mărfii lor, a serviciilor și a prețurilor? Toate acestea sunt judecați. Nu ai dreptul să judeci pe cineva ale cărui acțiuni îți încalcă drepturile sau te costă bani sau pe cineva care virează pe banda ta în trafic? Sigur că ai dreptul. Toate legile se bazează pe judecați ale corectitudinii

* Matei, 7:1. (n. red.)

sau greșelii în acțiunile altor oameni. Fără judecăți, ar fi haos. Nu sunt aici ca să judec valoarea sau meritul altei persoane - dar acțiunile ei sunt altă poveste.

Succesul vine din ceea ce faci, nu din ceea ce spui că ai de gând să faci.

Nu mai crede că totul are legătură cu tine.

Nu are. Asta s-ar putea să vă surprindă pe unii dintre voi, cei mai egocentri. Dar eu cred că am fi cu toții uimiți cât de puțin se gândesc, de fapt, ceilalți oameni la noi. Totuși, suntem cu toții atât de sensibili în ultima vreme, încât credem că toată lumea se ia de noi. Dacă spun că majoritatea americanilor sunt obezi și folosesc statisticile pentru a susține afirmația, este o generalitate care se aplică societății noastre. Dacă tu ești obez, poți să o iei personal dacă vrei asta, dar eu nu te cunosc și nu scriu despre tine personal. Nu mai lăsa ca propria vinovăție să îți controleze reacțiile față de o afirmație care era menită să fie un comentariu despre societate.

Odată am spus această glumă pe scenă, la o convenție unde am fost angajat să vorbesc:

- Ce au în comun un divorț în Oklahoma și o tornadă? În oricare din ele, un individ își va pierde batoza.

După discurs, când eram în spatele încăperii dând autografe pe cărți, o femeie m-a abordat, făcând spume de furie. A spus:

- Nu apreciez că ai râs de femeile grase în discursul tău.

Am rugat-o să explice, întrucât știam că nu fusesem nici măcar pe aproape să fac asta. Mi-a spus:

- Gluma aceea despre pierderea batozei.

LARRY WINGET

I-am explicat că batoza însemna o treierătoare, nu o soție grasă. Dar desigur, ea era mare și grasă, și a crezut că am singularizat-o și râdeam de ea.

O femeie chiar a strigat la mine după ce am spus o poveste într-unul dintre discursurile mele folosind cuvântul „cucoană”. Mi-a spus că acel „cucoană” era un termen sexist și că nu aprecia să i se adreseze așa. I-am spus că, în cazul ei, a fost numai pentru că nu o cunoscusem încă.

Încetează să-ți mai pese.

Nu exagera cu asta. Ar trebui probabil să înceapă să îți pese de o mulțime de lucruri de care în trecut nu ți-a păsat. Lucruri precum situația ta financiară, etica ta la locul de muncă, ce învață copiii tăi și sănătatea ta. Dar există la fel de multe lucruri pe care ar trebui să nu mai dai doi bani. Cum ar fi ce cred alții despre tine. Ce vor spune alții despre tine mai târziu. Nu poți să controlezi ce spun sau ce fac ceilalți, așa că las-o baltă. Cât timp spui și faci ceea ce e corect și ești sincer față de tine însuși, față de cei pe care îi iubești și față de ceea ce crezi, nu mai contează. Terry Cole-Whittaker a scris o carte minunată cu mulți ani în urmă, intitulată *What You Think of Me Is None of My Business* (*Ce crezi tu despre mine nu este treaba mea*). Nu e un titlu grozav? Deși sunt slabe șanse chiar să cauți cartea și să o citești, măcar asimilează titlul.

Ceea ce cred alții despre tine nu va avea aproape nimic de a face cu succesul tău. De mine s-a râs ani la rând. Nu îmi pasă. Oamenii râd de hainele mele și de bijuteriile mele și de accentul meu. Rar pot să merg pe stradă fără să se facă pe seama mea comentarii din cauză că mă remarc în mulțime. Ai crede că după toți acești ani în care am arătat diferit nu mai observ. Observ. De fiecare dată observ. Pur și simplu, nu-mi pasă. În plus, îmi zic în secret că oamenii își spun că ar da orice ca să poată să se îmbrace ca mine!

Fii sincer.

Sinceritatea nu este cea mai bună politică; este *singura* politică. Dacă vrei să fii cunoscut ca o persoană coioasă, arată-te, spune adevărul și detașează-te de urmări.

Nu căuta niciodată scuze.

Oamenii coioși au motive pentru lucrurile care nu merg bine; oamenii care nu sunt coioși au scuze pentru lucrurile care nu merg bine. Oamenii coioși recunosc motivul și totuși își asumă întreaga responsabilitate pentru rezultat. Nu se obolesc să arunce vina și acceptă că, indiferent de ce s-a întâmplat sau nu s-a întâmplat, rezultatele sunt numai și numai ale lor. Dacă întârzie, deși e posibil ca traficul să fi jucat un rol și să fie motivul pentru care au întârziat, nu se plâng și nu dau vina; pur și simplu își asumă responsabilitatea pentru că au întârziat, își cer scuze și merg mai departe. Atunci când nu pot să își plătească facturile, nu dau vina pe companiile de carduri de credit sau pe creditorii prădători sau pe oricine altcineva pentru problema lor. În schimb, fac ceea ce trebuie pentru a îndrepta situația. Atunci când nu își îndeplinesc sarcinile, își dau seama că indiferent de motiv, este în cele din urmă vina lor.

„Cel care este bun la fabricat scuze este rareori bun la altceva.”

- Benjamin Franklin

Nu te smiorcăi.

Tu ai probleme. Eu am probleme. Toată lumea are probleme. Mare lucru. Găsește-mi pe cineva care nu are. Singurii oameni care nu au probleme sunt morți. Nu vreau să aud de ale tale iar tu nu vrei să auzi de ale mele. Nu mai da „share”,

LARRY WINGET

nu mai scrie mesaje pe Twitter, nu mai posta pe Facebook orice porcărie ridicolă care ți se întâmplă. Nimănui nu-i pasă. Spun că le pasă, dar nu e așa - jur.

Pleacă.

Fii dispus să pleci de lângă oameni, din situații, locuri de muncă, organizații, grupuri și relații care nu te poartă mai aproape de țelurile tale.

Nu poți pași la nivelul următor cât timp ții un picior pe nivelul anterior.

Devino mai puțin tolerant.

Știu că asta contrazice cele mai multe rahaturi de corectitudine politică ce ne-au fost predate. Ar trebui să fii tolerant față de cine sunt oamenii, dar intolerant față de acțiunile lor stupide.

Recent, un antrenor de hochei al unui grup de copii i-a pus piedică unui copil de treisprezece ani în timpul strângerilor de mână dintre copii de la finalul jocului. Antrenorul și-a întins piciorul și i-a pus copilului piedică, iar copilul a căzut și și-a rupt încheietura mâinii. Fapta lui mi s-a părut atât de abjectă, încât pur și simplu nu am putut să tac din gură. La fel ca alte mii de oameni, am postat filmulețul pe Facebook și am făcut ce mi-a stat în putință pentru a le arăta oamenilor ce ființă deplorabilă mi se pare a fi acest tip. Am primit multă susținere pentru postarea mea, deoarece mulți au considerat că purtarea lui oribilă este inacceptabilă. Jim Bouchard, autorul cărții *Think Like a Black Belt*

(*Gândește ca și cum ai deține centura neagră*), a postat acest comentariu:

„Răspunsul potrivit pentru necuviință nu este pasivitatea sau toleranța. De aceea este important să distribuim acest tip de comportament. Este important să nu sporim necuviința, ci mai curând să reacționăm printr-un apel la acțiune promptă, fermă și hotărâtă. Numai când vom fi dispuși să facem constant acest tip de acțiune - și vom fi dispuși să rămânem fermi când avem parte de provocări - vom începe să inversăm această tendință incredibil de dezgustătoare din societatea noastră.”

Să fie clar, totuși. Aceasta nu este o scuză pentru a nu fi altfel decât politicoși. Nu există nici un motiv să fii bătăran sau răutăcios sau potrivnic, odată ce ești coios. Exprimă-ți părerea amabil, pentru tine și pentru alții.

„Nu voi fi nedreptățit, nu voi fi insultat și nu voi fi atins. Nu fac aceste lucruri altor oameni și cer același lucru din partea lor.”

- John Wayne interpretându-l pe J. B. Books în
*The Shootist (Pistolarul)**

Să știi când să tragi linie și unde să tragi linie.

Când ceea ce vrei să faci încalcă drepturile altcuiva, trage o linie și stai în partea ta. Când cineva îți încalcă drepturile, trage o linie și nu le permite să o treacă.

Nu mai încerca să îi faci fericiți pe toți ceilalți.

De fapt, o cale sigură de a fi nefericit este să încerci să îi faci fericiți pe toți ceilalți. Fericirea este o alegere personală. Dacă cineva nu vrea să fie fericit, lasă-l în pace. Nu poți forța pe cineva să fie fericit!

* Ultimul film al lui John Wayne, din 1976. (n. red.)